

HRVATSKA RIJEČ

PREDPLATA: ZA ŠIBENIK DONAŠANJEM U KUĆU TE ZA AUSTRO-UGARSKU POŠTOM NA MJESEC K 125, ZA TROMJESEC K 375 POLUGODIŠNJE I GODIŠNJE RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO K 15 I POŠTARINA. — PLATIVO I UŽUŽIVO U ŠIBENIKU.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

JUTARNJI LIST
IZLAZI SRIEDOM, PETKOM I NEDJELJOM

Telefon br. 81. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „HRVATSKE RIJEČI“ NALAZE SE U „HRVATSKOJ TIŠKARI“ (Dr. KRSTELJ I DRUG.) — RUKOPISE NE VRAĆAJU SE. — NEFRANKIRANA SE PISMA NE PRIMAJU.

OGLASI PO CIENIKU.

Što veli „Fremdenblatt“, što „Pester Lloyd“...

Imenovanje Cuvajevo hrvatskim banom nije i ne može se nazvati rješanjem jedne krize; ono niti nije jedna logična posljedica razvoja prilika u Banovini, ma dolazi više kao neki „Deus ex machina“, onako s neba pa u rebra, da svakoga osupnjuje, a nikoga ne uvjerava. To je već ona poznata neprirodnost skokova hrvatske politike, koja iz Jelačićevog spasavanja monarhije donosi Bachov absolutizam, iz Visa hrvatsko-ugarsku nagodbu, iz okupacije Hercego-Bosne komesarijat, a iz aneksijske okupiranih zemalja Tomašići i Cuvaje.

Treba li još dokazivati, da je ustav Banovine tek jedna fikcija, da je parlamentarizam tek prazna riječ što gdjekada i zvučiti znade ali ipak ne stvara? Ta vidjelo se, da se u Banovini dade liepo vladati i bez sabora, a često smo imali prilike čuti, kako mnogi predpostavljavaju Rambergov komesarijat Rauchovoj, Tomašićevoj ili čak i Pejačevićevoj ustanoviti. Osobito stari grančari znadu si predstavljati, kako taj i taj general ma bio j Niemac, kao komesar u Banovini, primajuć naloge direktno od vladara, mimo magjarskog ministra predsjednika, trga već okove nagodbe. Dakle čeka se uvijek nešto što usupnjuje i što nije rezultanta položaja i naših sila, u nadi da bi za absolutizam, iz nagodbe, iz Khuena i Hhuenovića koji novi Vis, Jelačić, koja nova okupacija, aneksija mogli donieti sreću kako već donosiše nesreću.

Cuvajev slučaj ipak odvaja se od ostalih. Koalicija, vjerni duhu skrahirane riečke rezolucije, prisluškivahu neprekidno što veli Khuen, što misli Justh, što „Az Ujsag“, što „Egyertetes“. Antišambirahu Khuenu utvarajuć si da će im on, za njihove

liepe oči žrtvovati Tomašića. I Khuen zbilja žrtvovao im je stavio za vrat Cuvaja.

Svoju naivnost političari hrvatsko-srbske koalicije pokazali su osobito u proricanju o životu vladavine baruna Raucha. Nije onda bilo dana, da koji koalicionaški političar, da koji koalicionaški list nije javljao svom sigurnošću, da su Rauchu dani izbrojeni, da je Rauch već pao. Bilo je dosta, da „Pester Lloyd“ donose jedan mali entrefilet te zabilježi ovaj ili onaj događaj u Banovini, ovu ili onu izjavu, po koaliciju ne povoljnu ma i indiferentnu, da se već vidi Raucha u prahu. Pogotovo ako bi se „Fremdenblatt“ sjetio da zabilježi koji politički događaj iz Banovine, koju stavku iz govora ovog ili onog koalicionaškog delegata na peštanskom parlamentu, a da u koalicionaškim redovima već vide Raucha u paklu. „Fremdenblatt“ je bio za koalicionaše mjerilo, kako misle dvorski krugovi monarhije; uvjeravalo se da taj list vladar čita redovito i da je inspiriran od vanjskog ministarstva. Ako dakle jedan takav list donese po Raucha nepovoljnu noticu, i vladar tu noticu pročita, eh onda Rauch je sigurno pokopan! Medjutim je Rauch sve te kombinacije preživio i bez sabora, pa i proti njemu, vladao dvie pune godine.

Tako je to kada političke stranke ne traže oslonu u narodu samom nego hoće da žive od milosti drugih, od zakulisnih intriga, od tuđjih upliva. Ovakove stranke i nemogu imati trajnog uspjeha niti mogu ozbiljno biti uzete od onog faktora koji dieli u ustavnoj državi svu vlast sa narodom. Još onda dolaze ti koalicionaški političari te se tuže na dvorske krugove, da ne uvažavaju zahtjeve Hrvata!

Pravom je na to jedna od najviših ličnosti odgovorila: „Pa kada su Hrvati nešto ozbiljno tražili? Gdje je taj hrvatski sabor koji bi imao volje i odlučnosti da obračuna s Magjarima i da izazove odluku krunice sebi u prilog?“

Nadamo se, da taj dan obračunavanja nije daleko. Stranka prava jedinstvenom svojom akcijom dati će hrvatskoj politici novi život, kojemu će korjeni biti, ne u stupcima „Fremdenblatta“ ni „Pester Lloyd“, ma u jednojdušnom hrvatskom narodu.

O pravljenju malog vina.

„Naše Jedinstvo“ donielo je viest, kojom obtužuje neke firme, da pripravljaju malo vino, a da, kako samo tvrdi, nema dokaza, jer da su tobože muštre poslale u Beču za analizu.

U notici je huncutijski podmetnuto, da je došlo mnogo dropa iz Italije i zato postaje namjera, koga poglavito hoće da okriji, dosta prozina. Prosljeduje dalje, e da prisili vlasti i javno mnjenje na kakvi korak, da je trčanska Trg. Komora tužila C. K. Financijskom Ravnateljstvu, da se u Dalmaciji kriomčari mnogo malog vina.

Bilo je ozbiljnih glasova sa strane nekih otadžbenika, koji su najodrešitije osudili ovakove glasine, koje samo štete pokrajini, trg. i poljodieljskom stališu, a bivaju jedino proturene sa dvostrukom namjerom, da kupci izostanu i da padnu cijene, pa da sami dotičnici zlorabeć ove viesti istisnu naše trgovce od svojih mušterija. Ovi naši neprijatelji nose odlomke takovih viesti i kazuju ih mušterijama tako da od straha pred vlasti mnogi mogu i napustiti, ne samo naše trgovce, nego i naše vino.

Perfidnijeg postupka proti interesu pokrajine, proti dobrom glasu našeg vina, ne da se pomisliti, pa ipak jedan domaći list, koji će možda to, u ime morala, opravdati, na ovaj način diskreditira zemlju.

Notica u svojoj formi bila je infamna, promišljena od kakvog vještog provokateura, podmetnula je čin koji nije dokazan, jedinom svrhom e da razdrži vlasti proti dotičnicima, koji će možda imati jedinu manu, da su konkurenti nadahnitelja,

da su vješti trgovci, kojima neki zavidjaju, jer koriste, znadu koristiti mnogo i sebi i pokrajini te su joj podigli dobar glas i dobro manipuliraju našim vinom.

Najveća je pak bezobraznost, kada se služi u svrhu razdraživanja vlasti jednim izvješćem tobože trg. komore u Trstu, e da se opravda i potiče šikaniranje vlasti proti domaćim trgovcima.

Ako je istina, da je Trg. Komora u Trstu doista podniela, onda mi smatramo to najvećom drčkošću, a još nam jednom odaje licumjerstvo naših prijatelja iz Trsta. Što je moglo trčansku Trg. Komoru navesti na to? Ta gospoda zaboravljaju, da se nisu protivili, nega možda i odobrvali (u korist njihovog prometa), kada se je u Trstu od pojedinih trg. firma proizvodjalo do 50.000 hl. patvorenog vina, iz tamarinda i špirita.

Poglavito se je to događalo u oba klauzole i ovdajšnje hiperprodukcije. Onda Trg. Komora u Trstu nije digla svoj glas, i ako je bilo notorno i mogla je najlakše imat podatke da dotične firme uvažaju sam tamarind i špirit, a izvažaju do 500 vagona vina svaka.

Sada neopravdano, usljed indirektnih i fantastičnih nagadjanja, jer je ušlo u Dalmaciju nekoliko vagona sladora, gospoda u Trstu postaju nemirna. Moraju ta gospoda u Trstu znati, da po postojećem zakonu Dalmacija bi mogla povući do kakvih 600 vagona sladora, a da ne bi bilo potrebno prikazivati tužbe. U Dalmaciji ima barem 60.000 proizvodjača vina, koji troše barem 5 hl. za vlastitu uporabu, za koje proizvoditi trebalo bi pogotovo 600 vagona sladora. Pitam: je li došlo samo dvadeseti dio toga ljetos u Dalmaciju? Žalibože tako je, jer se naši ljudi ne znadu okoristiti ovom pogodnošću, jer šikanirani i preplašeni te nevjesti. A mogli bi trošiti za sebe vino od 20.— K a prodavati više pravog vina po 50.— K i više.

Nije izključeno, da i u Dalmaciji ima prekršitelja, ali to su možda pojedini slučajevi ljudi koji su imuni, jer imaju protekciju nekih visokih, poglavito vojničkih krugova.

Najmanje prava ima Trg. Komora u Trstu o tome govoriti, a velika je drzkost dizati tužbe sa tako malo ozbiljne podloge, osim s one jednostavne zavistii li iz koje druge svrhe, što ćemo kašnje doznati.

Mi smo najprije, koji moramo ustati proti svakoj zlorabi, buduć da je Dal-

macija najviše interesovana, te moramo zahtievati i paziti, da se i u drugim pokrajinama vrši zakon i moramo najenergичnije zahtievati, da se kontroliraju veliki podrumi po Monarhiji, jer u jednom od istih bi mogli učiniti više maloga vina nego ga je proizvela Dalmacija, a to ne za kućnu uporabu, nego za trgovinu, što bi bio očiti prekršaj.

Donekle smo upućeni, što se događa u drugim pokrajinama i donekle nam to potvrđuje izvanredna potreba našeg crnog vina za križanje u dobroj godini kakva je ova.

Ovoliko je obćenito za opaziti. Mi ćemo ustati u zaštitu zakona i žigosati one, koji ga zlorabe, ali to tek kada je dokazano, a ne samo da se u druge svrhe sumnjaji.

Čekamo, hoće li „N. Jedinstvo“ izpravit viest i požaliti.

Preporučamo našim trgovcima, da budu oprezni kada im bivaju uzete muštre i da u slučaju priepora dadu praviti sa svoje strane, makar u inozemstvu dotične analize, jer uz neprijaznost mnogih faktora, mogli bi, i ako pravdnici, postati krivima i mnogi biti uništeni u svom poslu.

Ovo se zove hajka na naše trgovce i naš proizvod za škodu svoga, a na uhar tuđinac, dostojno tradicija „Našeg Jedinstva“.

Nekim neda vrag mira, da hvala Bogu mogosmo ove dvije godine liepo prodati vino, e nije otišlo u bezicenje. Ta mi smo samo, da nas se izrabljuje pa kao ne dostaje kapitalistička premoć, onda još pozivamo vladu, neka i ona s time izrabljivanju pomogne!

Povjerenje Aehrenthalu.

Uprav nevjerojatne viesti stižu iz Beča: Akcija, koju su poduzeli neki članovi gospodske kuće da se ministru vanjskih posala, obzirom na sa strane kršćanskih socijala podignutu hajku proti njemu, u formi jednog memoranduma izrazi povjerenje njemačkih delegata, koji ne pripadaju kršćansko-socijalnoj i socijalnodemokratskoj stranci, nije uspjela.

Ovaj spomen spis imali su podpisati uz Poljake svi članovi gospodske kuće, koji su u lještinskim delegacijama.

Neuspjeh ove akcije ima veliku važnost. Čim se je saznalo da je između Aehrenthalu i Baernreithera nastala njeka

In extremis.

Talijanski Jer. Rovetta.
Preveo D. Marko Vežić.

Ogladajuć se nizdo po nepreglednome perivoju, u do ciglo mukom obasvitu te svjezinom i vlogom, zaboravljajući, da si usred Milana, stotinjak koračaja od Stone crkve i od galerije, goleme i vatrom razarene peći. Ono stoljetno drveće, oni zatravunjeni putelji, oni starodavni granitni kipovi sa žutijakvim podnožjem, podava ti sliku parka kojega samoćna i zapuššana zesekla.

Neka skunjena melanolija poskorupila je ono vazdušje tamo tim ostrim i bjutativim mirulohom manjolija, što ocvjetavaju na gigantskom jednom stablu uva česmu. Sa stabla se na mahove odrunjavja sad šušljekavim, pa iznovice tupim šuškanjem svjetlucaivo lišće kovne boje, a jur je požučelo i zakovrčalo se.

Obrietki i vlaగా်ni šušak, pogdjekoji ogulhi odjek odaljenih glasova — ko da cigli oni prodiru do onoga potrunutoga mira klauzure.

Markiz Pier Luigi, netom je srknó kavu, izdiže se sad i uz pengjer se do perivoja rasteže, ruke je zatisnó u haljetak, što bome k jasnoviti naginje i uskriva u se obilate zarsjake dima sa havanke. Otanjna izjutrašnja šetnja od desete do jedanaeste ure po nekim gradskim predgrađima u želućas tu mu zadrli nešto nervozna.

Bio je sjajni lipanjski dan, sunce i veselo i grije, ono liepo nedjeljno sunce, koje se i silnome puku pričinja čudo različitim od onoga ostalih dana.

On se zamario, poskakujuć tempom valcera duz *charrette*, sam konjima upravlja, uza nj je njegov *groom*, a ruke u nakriž skrstio, bi reči — Napoleon u osmini; zamario je se u najodjaljenije ulice starodavnog predgrađa, u najnapućenija i najbrojnija područja, kuda strše mnogobrojne tvornice, radionice i mnoštvo radničkih kuća, učetvorenih, sa čestim pengjerima, nalične vojarnama ili prijekletima mastodont. Onje, na vratima, na ulazima, po krčmama i po kavanama, pusto nakrcanim, da te zebnja i mrvozvoja poduzmu, u onoj zbrci živahna i užurbana puka, usupor svetčanome danu — on je tu zatekao narod, sasvim drugačiji narod, nego ga je on onom svojom govornikom nervoznošću, ne improvizirano, nego prikazao svojim parlamentarnim drugovima; novi puk, velegradski, kome rad i industrija podaju neku vrlo tipičnu značajku.

Markiz Pier Luigi, bez oduška poskakujuć u žutoj i svjetlucavoj *charrette*, posred onih buljuka naroda, namjesto se namjeriti na zamjernu i očitu podložnost, mjesto toga prikuplja sarkastične i gnevne pogled; dohvaća on, da prolazi između realnih i strahotnih masa, kojima se i on i njegovi prijatelji silom nategli, da im, i to jače, sa susretljivosti nego li iz osvjeđenoja, zanijechu obstanak.

Nu najposljednji i najneugodniji upećatak na nj je proizvelo na povratku, kad je trkmicie mitio cestom do karapeja Porta Garibaldi, kuda se učeeće po čošcima vijeđevali pojedini ogromni oglasi, oglaseni nekvakom cijenom tiogla, a to je već po sebi provokacija. Oni su oglasi pozivali „gragjane“ one iste nedjelje, na dvije ure, k velikoj javnoj skupštini „all'Alhambra“.

„Pučke stranke“ da će raspravljati o „političkome momentu“, a govornik je komiteta Dr. Pravođe Allori.

On je nad svojim doratom pucketao prkosnim zamahajima bičala i podgrugljivo se smjeluhkao:

— Aj! Aj! Doktor Pravođe Allori! Zamahom bičala žazelj i oglyase raskrpotiti.

— Lakrdjaši! Šurkalo! Čak i govornigija po skupštinama! Šurkalo... Lakrdjašina! I neharnik! Nijesu dostajali njegovih listovi, brošurice i sav onaj njegov rad, one dvije tri godine... zamamljivajna. Sad još i po kaklištimu, po tržištimu!

I Pier Luigi se navraćao, da ispriprieka piždari u oglyase.

— „Politički moment!“ Da! Tamañ

će oni proučiti, dokučiti i umjeti zastupati „politički moment“ — oni nesreteljci, kad jedva da će dostovlati „borbu kasta“.

Markiz Pier Luigi proživio je „politički moment“ u Rimu, a sad ga proživljuje u Milanu. A ipak, na svu žalost — ona plebaja, što će nagnuti u daščaru, da tu zobura, halabući i rukama plješčiće onom holom, egzaltiranom Allori — glavom je ona, koja baš o momentu odlučuje... prigodom izbora.

Markiz Pier Luigi požuri trkom prema palači, i svakoj odlučan, da se čitavo ga dana ne će iz kuće maknuti. Prije je jedanaeste u nju koracio, a uzemirivalo ga, što gospa Marija kasni, niti je možeš iščekati, viseć o babinu zubu, da promašii i misu i propovijed o podne u Svetome Fedelu — pa se prounčaji — vrlo rijetka sračnost — i posla sobaricu, da je požuri i najstrag sjede sam, da prizalogaži zajutrak.

S malim istog trena ugje gospa Marija; i ona je, bi reči, istog raspoloženja, kog joj i muž. Raspoloženje — i on se stapa u zamjernu harmoniju sa obojim mjestu, sa turobnom polusjenom, sa ozbiljnim pokućstvom, sa zagasitom tapecacijom, sa težkim posugjem, sa golemim silikama „mrtnv prirode“ u blagovalištu i pusto raskošnu, ali i zadušitu.

Sputa po zajutraku markiz Pier Luigi

stupa na doksat, da zapali. Spredao je pred zeninim ršumom sa vrlo nejunačkog postupanja lombardskog skupa u Komori. Gospa Marija i ušičičena u pasu i snabdjevena naočalima kornače, a ti su odavali njezinu dražesnu obličju poput medalje iz starinske bijelokosti neki i strožiji i osorniji upčetaak — pomnjivo je čitala Neoguelfo onoga jutra; niti bi bilo umjestno zanovetati joj i smetati.

Dolje bi reči u perivoju, da se mir i zatificsa sve to žežće izdiže, što se bliže kpodne primiče. Jedva zvonki tik ličča majolija, što se na zemlju spušta, jedva obriedka koja slabušna odjekla halabuke sa ceste. Tko bi rekao, da se preko onih zidina, mahovinom i bršljanom zakrilih, talasa onaki život pun vrtnje i rogobora.

Golemo se i bučno more puke srđbe zaurjavja, razprska svoje valove o podnožje onih jakih zidina, koje ondje od pamtičkove nepomične i neoborive strše. I te kako! Nagledale su se one i na sebi saniele kud i kamo žešćih salautina.

— Jedna skupština više ili manje! Jedna skupština u Alhambri — još to nije skapanje svjeta, revolucija... Lakrdjaši!

(Nastavit će se)

napetost, istu se je tumačio na razne načine. Najprikladnija bila je ona verzija, koja je htjela da se u više strana željelo da Baernreither bude jedan od budućih zajedničkih ministara.

Baernreither, da svet pomisli, da između njega i grof Aehrenthala vladaju najbolji odnosi, požurio se, da se ministru izjavi povjerenje. Naišao je na odpor. Sad su obojica blamirani.

Stranka prava o novom banu.

Glavno glasilo stranke prava „Hrvatska“ ovako popraća imenovanje novog bana:

„Za njegovu osobu se tvrdi, da je čovjek gvozdeno ruke. I drugi su bili gvozdeno ruke, pa ih je stranka prava pobijala tim odlučnije, što su bili nasiljniji. Danas više ne mogu gvozdeno ruke ništa trajna počiniti. Mi smo skloni vjerovati, da je Cuvajevu banovanje kratkotrajno, da nosi na sebi sve oznake privremenosti. U koliko do sada znamo, ne nosi on sobom ništa, čime bi mogao barem prividno primamiti k sebi bilo koga osim par ljudi, koji su voljni služiti svakoj vladi. Do sada nema on za sobom nikoga. U tom pogledu bolje je stajao Tomašić od njega. On nema ni one čitave sveučilišnih profesora, pravoslavnih vladika i nekoliko plemenitaša, koji su podupirali Tomašića. U koliko doznajemo, teško je, da će se za njegovu vladavinu ešofirati i biskup Krpac. Od dvadeset magjarina koji ulaze u sabor, teško da bi ga podupirala i desetorica.

Ako bi se upustio u nove izbore, teško da bi mogao imati većih uspjeha, nego ih je imao Tomašić.

Čime bi on išao u izbore? Sredstva, koja ima on, imao je i Tomašić. Nisu pomogle Tomašiću, ne će ni njemu. S toga bez obzira na neustavnost načina, kojim je bio imenovan banom, a da pri tom sabor nije nikako sudjelovao, Cuvaj ne može imati nikakvih izgleda za trajno banovanje. Nedonaša ništa, čim bi osvojio barem nagodne elemente, to je više nego jasno. Kad bi grof Khuen bio sklon nešto barem popustiti Hrvatima, bio bi to poputstvo, da pomogne Tomašiću. Zato će Cuvajevu banovanje biti isto tako kratkotrajno, kako su bila banovanja triju njegovih predaština. Čini se, da ovim imenovanjem Magjari nastoje protiviti pritisk na koaliciju, da se sporazumi s Rauchom, da napusti obećanja učinjena narodu u vrijeme izbora, i tako se upregne posve u kola nagodbenjačkog režima.“

Pogodjeni motaju se.

Makarska, 24. siječnja.

Nekidan je „Hrv. Rieč“ člankom: „denuncijantima na ustuk“ htjela da obrani napadnutu i oklevetane sudce u Makarskoj. Pisući onih redaka ne bješe namjera da stane na kraj bezdušnim osvdam i pokušajim amošnje „crne ruke“. To nije moguće postići kod individua, koji se u denuncijancima začuše, odnjahaše i vas svoj život u tom izrošišu; nego je dopisniku bilo samo do toga, da javnosti kaže: koji su to opadači, koja ih svrta u toj radovi vodi, pa da nepućenica javnost dočlono žigovne sramotne podvige te makarsko-primoreške mafije i kamore. Činjenice u članku iznešene nisu iz prsta izsane, ništa nije prečerano, dapače nije ni stoli dočlono od svega onoga, što se u javnosti znade, i o čemu bi prizivno i okružno sudije na dugo i široko pričati moglo. Dopisnik se je držao strogog granica objektivnosti, gonec politika sa mjesta, na kojem ne bi nigda smjela sjediti. Stražičićevu „Jedinstvu“ i njegovim kumovima u Makarskoj to nije pravo. Na njihove glave pa je članak ko ledeni tuš, pa se pogodjeni koprcuju. I gle! Oni ništa ne oprovrgavaju, oni između redaka priznaju i pravednost osvdajenih sudaca i krivnju „crne ruke“, pa kad ni vrugate pobiti ne moguše, onda udariše hajkom na tobožnjeg dopisnika, koga oni vazda traže i nadju u osobi kojega bratra. A da im se sutra pravi dopisnik javi, kao što bješe lani na izaziv „Slobode“, kad su stavljali na oltar domovine stošine kruna, ako im samo izjadje na vidjelo, onda bi kao spužbi stali uvlačiti svoje. Megjutim im dopisnik poručuje, da se u svojim tražbinam konkretraju, pa će im on biti vazda na usluzi i na biljezi, a lekcija morala neće valjda tražiti ni od urednika „Jedinstva“, čigove je moralne i

rodoljubne vrline versima ovjekoviečio profesor Barač, ki od njegovih dopisnika, za koje zna čela Dalmacija tko su i što su. A što se tiče tužbe proti sudcu Dabinoviću, dopisnik zna samo ono, čim se Antičić pred svojim u Igramim kvaldo, da će srušiti Dabinovića; a to je bilo još prije nego što se u Makarskoj za išta znalo. Zna sve ba Makarska da dopisnik nije u nikakvoj svezi ni odošnjim sa nijednim sudcem u Makarskoj, te da se s gosp. Dabinovićem lično i ne poznaje, pa s te strane nije ni mogao ništa otužbi saznati. Na dopisniku je još nadodati, da nije frale riđe prigovoreno sudcu Dabinoviću, što je osudio O. Barbača, koji je u Makarskoj dvaput bio riešen, a okružni sud oba puta to ukinuo, pa je svak znao na to prigrigovora nama, nego da piskarali „Jedinstva“ i to izvrću u svoje prozire svrhe. Jeste li nas razumjeli, sišiši?!

Iz hrvatskih zemalja.

Epilog napadaja na bana Tomašić.

Protiv ljekarnika Emanuela Mataušeka koji je u Budimpešti tvorno napao bivšeg suvredobno bana Dra. Tomašića, bila je u studenom provedena pred zagrabačkim sudbenim stolom glavna razprava radi zločinstva prevare, te prekrsajna kradje.

Nakon provedene razprave osuđen je bio Mataušek na kazan težke tamnice i ranjanju od tri godine. Protiv te osude uokrajnu je branitelj Mataušekov na stol sedmorice ništovnu žaobu i priziv, kojim povodom je održana kod stola sedmorice pod predsjedanjem predsjednika Posilovića razprava. Nakon te razprave je stol sedmorice ništovnu žaobu odputio i u cjelosti osudu potvrdio, dočim je priziv uzavio i kazan s tri na dvie godine težke tamnice snizio. Time je konačno riešena afera Mataušekova.

Agrarno pitanje u Bosni.

Usljed toga, što se agrarni odnosi u Bosni i Hercegovini pogoršavaju, namjeravaju muslimanska vlastela doskora odaslati jednu deputaciju u Beč, koja bi imala da odlučne faktore umoli, da tim prilikama stanju na put. Snuje se ovu deputaciju akreditirati kao opunomoćenike zasnovane muslimanske vlastelinske organizacije.

Barun Rauch u Pešti.

Barun Pavao Rauch, koji je dulje vremena u Pešti boravio, posjetio je među inima i bolesnoga zastupnika Franju Košta i više političara, a među njima i grofa Teodora Bathyanya. Zatim je barun Rauch opet prispio na svoje imanje u Martijane, odakle skorih dana polazi u Zagreb. Barun Rauch smatra svojom osobnom zadovoljstvom, da je njegov najbliži protivnik, ministar-predsjednik grof Khuen Herdevary imenovao banom onoga muža, kojega je u svoje vrijeme on, barun Rauch, kao umirovljenika iznio naj političko poprpište te ga najprije imenovao vrhovnim načelnikom grada Zagreba, a kasnije odjelnim predstojnikom. Barun Rauch namjerava se prema novom režimu držati sasvim pasivno.

Kandidatura novoga bana.

„Agrar Tagblatt“ doznaje da će novi ban Cuvaj kod naknadnih izbora kandidirati i u Karlovcu i u Vrbovskom. Ova viest ne će baš Mataniću biti neugodna, jer će se opet morati bacati na posao, za koji se tako liepo uvježbao u Draganiću.

Predstojnik hrvatskog pravosuđa.

Odjelni predstojnik za pravosuđe M. Broschan nije predao molbe za svoje umirovljenje, pa je dosljedno tome prihvatilo po svoj prilici suradnju u režimu bana Sl. pl. Cuvaja. Tako dakle novi ban prima jednog člana svoje vlade iz Tomašićevih vlada. Čavrak je kao i Tomašić dobio odlikovanje, a Amruš priznanje.

Accurti viećnik stola sedmorice.

Kralj je imenovao državnog odvjetnika Milana Accurtia viećnikom stola sedmorice, ostaviv ga i nadalje na njegovom sadašnjem službovnom mjestu i povjerivši mu funkcije zamjenika državnog nadovjetnika.

Uspješno se oglašuje u „Hrvatskoj Rieči“

Priestolonasljednik u Berlinu.

Priestolonasljednik nadvojvoda Frano Ferdinand polazi u Berlin, da kumuje sinu njemačkog priestolonasljednika. Program za dolazak i boravak priestolonasljednika nadvojvode Franje Ferdinanda, koji dolazi u Berlin dne 27. ov. mj. zajedno sa svojom suprugom vojvodkinjom Sofijom Hochenberg, već je posvema utvrđen. Priestolonasljednički par dočekat će na kolozdvoru počastna satnija, te članovi austro-ugarskog kabineta u Berlinu. Nije još poznato, da li će car Vilim osobno dočekati priestolonasljednički par ili pak samo priestolonasljednik. Gosti će odsjesti u dvoru, gdje će biti obiteljski diner. Krštenje će biti na večer, u stanu priestolonasljednikovu, a izim toga biti će svečani galdiner.

Priestolonasljednik Franjo Ferdinand ne će se zadržati u Berlinu ništa dulje, nego što je potrebno, te će odmah poslie obavljenih ceremonija vratiti se natrag kući.

„Franjevci i seoske blagajne“

Okružni trgovački sud u Splitu, već redom tjera franjeve župnike iz seoskih blagajna, ni krive ni dužne, tako imperativno i odsječito, kao da su počiniši strahovite lopovštine i nepovjerenje, kao što je ovih dana dogodilo blagajni u Primorju, čigovj upravi se naredjivaju, da mora preko franjevca župnika, preći na drugoga predsjednika pod prijetnjom globe od K 40, svakom članu ravnateljstva. Što moraju na ovakav nađog članovi misliti o svom župniku kao predsjedniku?!

Ovo pitanje kad je jednooko zametnuto, ima se riešiti bez naglosti i uvredje za stališ koji je najviše doprinio za podigućne zadugarstva u Dalmaciji, kad još niti u zametku nije demokratizam se nalazio. Tim više ne bi se imalo u ovom poslu nagliti, pošto već neki utoci više kod Prizivnoga Suda u Zadru; koji do istine potvrdio je jednu osudu Okružnoga Suda izdanu proti predsjedniku blagajne franjevu samostanu koji ipak podastoro pritužbu na Vrhovno Sudište, ali bi reč da ista opočiva neproslijedjena? premda treba istinu reći da je golema razlika između franjevca samostana župnika. Uvijek treba to u obzir uzimati franjevca župnik koji je javni čimbenik u Državi.

U jednoj odluci u studenom 1911, Okružni Sud, na dokaz svoga progona prema franjevcima, iznaša, da doprinose kongrupe pogodisnjice, konjarine, dekanatskoga paušala, pobire dotični samostan, a ne župnik — ovo nije za stvar mjerodavna, nie to odlučno, na koga su titulirani odnosi doprinosi, ili na samostan, ili na župnika? titulirani su svi, i svaki napovne u vladinim odlukam osobno na dotičnoga franjevca župnika, što će sve biti u potrebnom slučaju originalno podastro na rasuđenje Vrhovnom Sudu.

Na ovakom postupanju proti prezastlužnim po narod franjevcim, doistinu mora da se javnost čudi i svaki misaon čovjek sniebniva, pitajući se: o čemu sve ovo, *cut boni*, za koju li svrhu, za koju narodnu dobrobit, beričet i tajdu, hoće li narod zapušteni čerpi čije svoje moralno i ekonomno unapređenje izgonom franjevca iz blagajna —? ne u istinu, već naprofitno biti će po narod velike štete u pogledu moralnom i ekonomnom.

Stoga, prije nego je ovo pitanje izobilo na javnost, imalo ga se je dobro proučiti i sporazumiti se svim odlučujućim čimbenicim i u jestnom slučaju stvar provesti bez buke i alabube preko dotičnih starestina — a bez potrebe pojedine župnike šikanirati i pred hiljadam članova njihov ugled izlagati.

Koli čast Suda tili franjevca iziskiva, da ovo pitanje ostane status quo, dok ga se, pošto utoci više, čim prije ne rieši od Vrhovne Vlasti, a tim više što, zakon zabranjka nigdje izrično ne spominje niti zabranjka franjevu župniku biti u blagajnam a pogotovo što se u prosuđivanju ne slažu niti svi okružni sudovi, kako je u prilog franjevcim okružni trgov, Sud u Šibeniku izdao odluku, potvrđujući o predmetu pravonik dmiškoga suda, kojeg odluka glasi. Posl. Br. C. II. 286/9. Nesovan je prigovor pomanjkanja aktivne legitamacije koji pravom odbijen od prvog suda jer bratar, kao ravnatelj zadruge, ne prima nikakvu obvezu za se kao privatna osoba nego na ime zadruge i zajedno sa drugim članovim iste zadruge a kao takav može se slobodno obvezati.

Kakovi su prama učiteljima.

Zadar, siječnja.

U čitavoj monarhiji učiteljsko je pitanje jedno od najaktuelnijih, a u Dalmaciji postalo je i pitanjem dnevnog reda sadašnjeg saborskog zasjedanja.

Nitko pravedan ne poriče njihove prečedne zahtjeve, jer ih prevelika skupoca natjerala na biedu. Nu ovo mišljenje ne zastupa stari neprijatelj i izraziti protivnik učiteljstva — Don J. Biankini.

Dakako on ne pojmi što je siromaštvo i bieda, jer ima toliko i toliko koncesija, koje mu na račun domovine pruštavaju lagodan i udoban život. Vjerna tumača njegovih nazora nalazimo u osobi njegova brata Petra bivšeg učitelja, koji je na sramotu njegovih kolega u Dalmaciji.

Taj fini otesanac izvolio se izraziti onomadne u restauraciji Gneda u Zadru, u nazočnosti i jednog nar. zast. ovako: „Učiteljska je naobrazba nikakova, pa ne zaslužuju ni današnju plaću. Živu komodno, novaca štede, a gospodje su im u klubovima“. Ovako Petar — brat Don Jurja! Na drzovitu izjavu onoga gospodina, prisutni se zgražali i tim Petar, brat Don Jurja našao doličan odgovor i od učitelja.

Proti izrazima P. Biankinia najenergičnije prosvjedujemo! Netemeljitost onih navoda nećemo opravdi. Braća Biankini, ovom izjavom zaslužiše priezir učiteljstva, koje će ih pravit i poslie groba. Rieči Petra Biankinia tog robskog izričaca zapovjedi Don Jurja, najbolje su mjerilo kakovo će stanovište zauzeti većina u učiteljskom pitanju, a očit atentat na siromaštvo pučkih nastavnika. Osnova pak zem. odbora, najprostija je i najsebičnija špekulacija Biankinia i družine.

Iz grada i pokrajine.

Sabor u Zadru. Jučer pri prvog sjednici sabora našli su se prisutni svi zastupnici stranke prava. Zastupnici utvaraške stranke po starom običaju nisu bili na broju. — Pravaši podnieli su odmah prešni predlog glede povišenja učiteljskih beriva i prešni predlog za izbornu reformu. Na to predsjednik odgodio sjednicu za sutra. — Na galerijama bilo prisutno mnogobrojno občinstvo, koje se razilo pod utiskom, da pravaši kane energično i svim sredstvima suzbijati većinu, ako ne pada garancija, da će prestatu u zemlji nesnosno stanje, koje stranku prava stavlja izvan zakona.

U ime Njegova Velicanstva Cara I. K. Okružni Sud u Šibeniku kao nadležni Sud u tiskovnim poslovima, riešavajući o predlogu 12/1 t. g. S. 112/1 c. k. Državnog Odvjetništva u Šibeniku, u nezavršenoj sjednici sudio je I. Sadržaj ulomaka uvodnog članka „Za čast naša Dalmacije“ i to A) od rieči „kada najviša autonomna oblast“ do „drže bestidnici“, B) „hajduci“ do „odboru“ C) „od prosti“ do „klike“ i D) „sramotna“ do „tjelca“ Štampano u I. 2. 3. stupcu I. stranice broja 605 periodičnog časopisa „Hrvatska Rieč“ koji je izašao u Šibeniku dne 12. januara o. g. pod odgovornim uredništvom Josipa Drege sačinjava prestupak po §. 300 K. Z.

II. Potvrguje se zapljena obavljena sa strane C. K. Državnog Odvjetništva u smislu §. 487 K. P.

III. Zabranjuje se daljno rasprostranjanje zapljenjenog članka.

IV. Određuje se uništenje zapljenjenih primjeraka i svih onih što bi se još mogli zapleniti te razmetnuće dotične tiskarske sprave i oglašene odnose odluke.

Razlozi: Sa sadržajem naznačenih ulomaka nastoji se očito grgjenjem i porugivanjem te i izopačivanjem stvari poticati druge na prezir i mržnju proti Zemaljskom Odboru kao i Vladi u pogledu uređovanja njihova te i izopačivanjem stvari poniziti odluke istih.

Prema tome u smislu propisa §§. 36 i 37 Zak. o štampi i §§. 485, 486 i 493 K. P. izdaje se ova osuda. C. K. Okružni Sud u Šibeniku odio VI. dne 12. januara 1912. — Slobrčić.

Vjenčanje. Jučer popodne vjenčao se Šimun Pivac iz Crnice sa gdjicom Lucom Zenić iz Gorice. Srdačna čestitaja!

O našoj željeznici. Primamo iz Mandaline: Iz Mandaline se dogodi da zakasni putnik na željeznicu, a često po nevremenu i tami mora pješke u Šibenik na kolodvor. I to skoro imao je jedan naš prijatelj odputovati večernjim vlakom u Split. Bilo je mračno, jakli vjeter i kiša. Brodar ga nije mogao prevesti radi nevremena, a kočije nije bilo i kako je morao da se one noći nađe u Splitu, podje pješke u Šibenik i da prije stigne, da ne zakasni, kao za ironiju išao je u Šibenik baš željezničkim putem. Dakako da se je sniebio od čuda, što u Mandalini ne staje željeznica, a pod nosom joj prolazi. Pitanje stajanja željeznice u Mandalini bilo je pred petnaestak godina na dnevnom redu, ali se nije kraju privelo, jer ondašnji odlučujući nisu shvaćali korist ove stanice. Danas pak, kad su se prilike promienile, kad je Mandalina napredovala, te uz mnogobrojno vojničvo, radničvo i uz dovoljan broj stranog svieta, nametnu se značaj seoca, te čuti potrebu naprednih prometila, mislimo, da ima pravo, da i u njoj staje željeznica. Bilo je, radek štanin ili stranac, časnik, vojnik, radnik ili putnik, ako će putovati željeznicom, mora najprije u Šibenik na željeznicu pa onda željeznicom mimo Mandalini. Jeli ovo i smiešno i štetno? Čemu da se putnici muče i troše i to kadkad više iz Mandaline u Šibenik nego i Šibenika u Split.

Ako željeznica staje u mnogim drugim manjim i neznačajnijim mjestima, zašto se ne bi mogla zaustavljati i u Mandalini? Do koga je naša nastoja da se ovaj potrebi udovolji.

Iz poreznih krugova tuže nam se, da dodati radi skupocje — u smislu naredbe ministarstva 29. prosinca 1911 — još niese doznačeni. Žalostno je, premda malenkost, nu na to ipak dotičnici računaju.

Preporučamo nadležnoj Vladi da se poskrbi da naredbe budu unapred izvršene u utanačeno doba.

O prepariraju u Arbanasima. Primamo iz pokrajine: Neki učenci iz kučkog preparandije, koji su bili kod mučok provesti božične svetkovine, tužili su se, da im je hrana slaba, pokvarena i nečista. Mislimo, da sa mjesečnom plaćom od 61 kruna, ipak može se piličično hrane dati, ali svakako zdrava, čista i nepokvarena. Zato nek nadležne vlasti koliko prije to razvide i urede.

Automobilni saobraćaj. Mnogi putnici, sa kojim smo imali prigode govoriti tuže nam se na automobilnu službu Zadar-Knin.

Ti zapušteni predjeli naše zagore mještje brze i tačne veze dobiše sa toliko očekivanim i željkovanim automobilima samo nepriklia i ragozačaraja.

Prije svega im je unutrašnji namještaj neudoban; dosta su spori, a najspremnije odani kvaru tako, da su u zakašnjivanju — najredovitiiji. Bez ikakova obzira na vozni red — a to je udiviljena vrijedno — kadkada i polaze prije ustanovljenog sata. O pravilniku netreba ni govoriti da je nešto osobito tak. pr. ustanova, da tko si osjigura unaprijed putni list mora platiti i krunu takse u fond družtveni. Po sebi se razumije i bez da se istakne, da je i vozni red sastavljen bez ikakova obzira na potrebe pučanstva. Dovoljno je istaknuti da to žali za negdašnjom toli omraženom i prezrenom diligencom. Dostaćna je ta okolnost da osvielti ta nova tečevina kojom se zagoru imalo usrećiti. Do koga je da vlada takav kaos nama je nepoznat, ali je žalostno da država žrtvuje na desetke hiljada kruna na takovo poduzecje od kojega občinstva ima samo štete i nepriklia, a što je najžalostnije da će uslied uvedenja takovih automobila mnogo i mnogo godina kašnjenje proletjeti onim krajevima tako sjegurno obećani željeznički vlak.

Ne budimo stitni! Primamo iz Zadra: Dne 14. t. mj. priredilo je „Dobrotvorno društvo“ u Zadru zabavu s plesom. Zabava je „sa moralne i materijalne strane uspjela iznad očekivanja“. U Zadru je veoma malo hrvata, koji niese članovi ovog društva, a nema ih, koje uspjeh i napredak ovog društva ne veseli. Svi bi zadarski hrvati bili s veseljem pozdravili, kad bi ovo društvo prigodom svog plesa bilo utjeralo nekoliko tisuća kruna. Svi bi zadarski hrvati bili s veseljem gledali na uspjeh igranke, kad bi se na plesu bila okupila u prvome redu sva akademika mladost u Zadru. Svi bi se zadarski hrvati više veselili „moralnom i

Jeste li bolesni?

Badava

saobčujem svakome, kako sam ja od dugogodišnje bolesti na plućima (sušice, upale grla i zaduže) ozdravila. Ne tražim za to nikakove odštete. Činim to samo, pošto sam za moje bolesti, kada su svi za me bili izgubili svaku nadu, bila odlučila, ako najdjem sredstvo mom spasu, da to objavim na moj trošak u svim novinama. Gospodja F. Krizek, Prag II. -- Br. 2007. (Česka). --

Grubišić & Comp. u Šibeniku

Odpornost i stovariste za umjetno gnojivo

CALCIUMCIANAMID-A
(Società anonima per la utilizzazione delle forze idrauliche della Dalmazia).

Upute i razjašnjenja o uporabi na zahtjev badava i franco.

PRIMAJU SE I PISME NEARUČE IZ VANA UZ POUZEGE, A POZNATIM I SE BEZ POUZEGA DO IZMINUCA UTAMACENOG ROKA IZPLATE. ::
IMAJEM VELIKU ZALUHU GOTOVIH OPIELA I RADIJONICU SVAKOVRSNE OBUČE I OPAKAKU. IZRAĐUJE SE BRZO I TAČNO PO NAJFINIJI I NAJMODERNIJI SISTEMU. PODPISANI SE OSOBITO PREPORUČUJE GG. ČINOVIČIMA, G. KRALLI, VOJNICHTVU, OROUŽARIMA I FINANCIAL. STRAŽARIMA. PRODAJE SE TAKODIER I NA MJESEČNE OBRONE.

AUGUST ŽIGON — SIBENIK.

Anstrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1911. sljedeće glavne pruge:

- Trst—Metković A** (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati posl. odne povrtak svake subote u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković B** (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne; povrtak svake sriede u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković C** (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne; povrtak u četvrtak u 6 sati prije podne.
- Trst—Korčula** (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne povrtak u ponedjeljak u 6 sati prije podne.
- Trst—Šibenik** (poštanska)
Polazak iz Trstasvake sriede u 5 poslie podne; povrtak u utorak u 6 sati prije podne.
- Trst—Metković D** (trgovačka)
polazak iz Trsta svake nedjelje u 3 sata pr. pod. povrtak svake nedjelje u 2.30 poslie podne.
- Trst—Vis** (trgovačka)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne povrtak svaki četvrtak 8.30 prije podne.

POZOR RODOLJUBI!

Zahtjevajte posvudje
naše igraće karte

„PRIMORKA“

Prva slavenska tvornica
igračih karata u Ljubljani.

INSAM & PRIMOTH
St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utjelmejeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Kiparske radnje iz drveta za crkve

Kipovi svetaca, oltari, propovjedaoc nice križni putevi, razpela, jaslice itd.

Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa skrinjom, ne plaća naručitelj.

Opresz!

Društva „Papar Abadie“
Pošto se u posljednje vrijeme ponovile razne imitacije naših općepoznatih i obljubljenih tučjica

RIZ ABADIE (Riz doré)

molimo naše p. n. mušterije, da paze tačno na ime Abadie, koje se nastoji sa raznim drugim riečima nadopuniti. Mi opominjemo prije kupovine na lošu imitaciju, jer ćemo protiv imitacija sa svim sudskim sredstvima postupati.

DRUŠTVO „PAPAR ABADIE“

Za bolestne na želudcu!

Svima, koji prehladom ili prenatrapanjem želuca, užitkom slabe, neprobavljive, prehladne ili pretople hrane, te neumjereniču dobiju želučadni katar, grčeve, bolove, tešku probavu i sluz, preporučamo dobar domaći izkušani liek:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein!“

Ovo biljevito vino je sok dobrih i zdravih biljka, preparirano sa izvrstnim vinom, te ača i oživljuje probavni sustav, odstranjuje neprobavu, a pomaže pravilnije zdrave krvi. Uporabom ovoga vina u zgodno doba odstranjuje se želučadne bolesti u zametku. Simptoni kao glavobolja, štućavica, ljutina, nadutost, sluz, bljivanje, što prate kronične želučadne bolesti, nakon nekoliko dana liečenja nestaju.

ZATVOR i njegove zle posljedice: smalaksanje, kolika, kucavica srca, bezsanica, kao što i zgrušanje krvi u džigarcama, hemoroidi, često se izliče brzo sa DR. ULLRICHOVIM biljevnim vinom. — Isto tako i suho blijedo lice, slabokrvnost, oslabljenje, koji su posljedica zle probave, slabe krvi i neurednosti u džigerici. Pomaže kod slabog apetita, nervozne uzbudjenosti, nerazpoloženja, glavobolje i bezsanice.

Biljevito vino podaje oslabljenu tielu novu snagu. Biljevito vino podiže apetit, pomaže probavu i hranivost, kao što i promjenu životnog staja. — Uskoruje pravilnije krvi, umiruje živce i podiže veselje za život. Dokazuju mnoga priznanja i zahvalna pisma.

Hubert Ullrich'scher Kräuterwein može se dobiti u bocama po K 3— i K 4— u ljekarnama Šibenika, Skradina, Zadra, Drušna, Biograda na moru, Benkovca Knina, Vrlike, Sinja, Kaštelstarog, Špijeta, te u cijeloj Austro-Ugarskoj.

Takodier razasijtu ljekarne u Šibeniku 3 i više boca „Kräuterwein“ po originalnoj cjeni na sva mjesta Austro-Ugarske

Čuvajte se patvorenja!

Zahjevajte izričito:

„Hubert Ullrich'scher Kräuterwein“

Moje biljevito vino nije nikakva tajna: Njegova sastojka jest: Malaga 450, Vinaka Zasta 100, Glicerin 100, Crveno vino 240, Sok od jagoda 150, Sok od trešanja 320, Mlano 30, Koromac, anis, helensko, amerikansko, englesko i kalumersko korjenje po 10, pomiješano sve skupa.

Širite „Hrvatsku Rieč“!

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIZICE U KONTU KURENTA I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIJE SE PREUZIMJU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE.

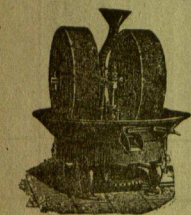
MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ZRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. — NO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA.

TVORNICI PAPIRNATIH VREČICA ANTE ZORIĆ - ŠIBENIK - (DALMACIJA).

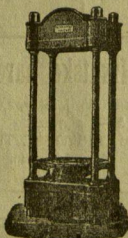
Tvornica je uređjena sa svim potrebnim strojevima izradnje vrećice u svim veličinama i u svim bojama. Ovo je prvo i jedino domaće poduzeće ove vrste. Cijene su vrlo umjerene, te domaći potrošiooci ne će imati razloga, da pored domaćeg poduzeća služe se iz vana.

— NARUČBE SE IZVRŠUJU VRLO BRZO I TAČNO. —

ULJARSKE STROJEVE KAO I PODPUNE UREDJAJE U SVAKOJ IZRADBI, NAJFINIJA IZVJEŠĆA, VINSKE PREŠE, SVE VRSTI MOTORA, MLINOVA I GOSPO-
:: :: DARSKIH STROJEVA :: ::

RAZAŠTOJE

EMANUEL I OSKAR KRAUS

:: TRST, VIA S. NICOLO Br. 2. ::

BRZOJAVI: CARAUS, TRST — TELEFON Br. 2066.

Posjećivanja po našim inžinirima, proračuni i nacrti badava.

Kronendorferova
alkalička naravna kiselica.

Dobiva se u drogariji

V. VUČICA

— Šibenik —

LJEPOTA i UMILJATO LICE postizava se kroz uporabu

AACHENER - THERMALOVOG SAPUNA

koji je ujedno najbolje sredstvo za očuvanje proti kožnoj bolesti

Dobiva se samo kod braće M. V. ŠKUBANJA — SIBENIK (Dalmacija).

Cijena jest za komade od I-e vrsti K 2-40
" " " " II-e " " 1-60

Cijena jest za komade od III-e vrsti K 1-40
" " " " IV-e " " —80

PRIJE UPORABE

POSLE UPORABE